

A Víg Zarándok fogadó

Hogy Péter-Pál napján meleg van, az nem csoda, de olyan füllesztő hőségről, ami már két napja a Budai-hegyekre feküdt, még a vének sem tudtak. Délajt, Bicske felől pár távoli villámmal, hűsítő záport ígért az ég.

Tán estére ideér – gondolta Márton, a „Víg Zarándok” gazdája, de gyorsan becsukta az ablakot, mert a pokoli meleggel vagy ezer légy tülekedett a pult felé potyán vedelni. Mint ahogy ezt egy-két ájtatos zarándok is szeretné, mióta kegyhely lett a templom.

Igaz, Wittinger Gergely, az Ágoston-rendi remete, hagyományozott erre a célra egy patakalmot öt fertály szőlővel, de a hajdan kapott vörösbortól dagadó hordó már vékonyan döngött, ha oldalba rúgták. Újabb meg nem jött. Nem csoda; a remetelak rég kihalt. Romjai mellett már csak a makacs szél lökdöste a leégett malom béna lapátját.

Ezért is szalajtotta Márton az unokaöccsét, Imrét az atyákhoz, megsürgetni a kadarkát, mert a vásár miatt, úgy hiszi, több bort fog kimérni, mint amennyit a nép ivott Mária Terézia egészségére. Igaz, csak egyszer. Aznap, mikor a Királyasszony meglátogatta Zichy grófot az új kastélyában.

Imre örült, hogy gyámja a borpincéhez küldi, mert csak téblábolt a fogadóban. Alig várta a másnapot, mikor útnak indul a kereskedőkkel Krakkóba, hogy az ottani alma materben tanuljon. Málhája már reggeltől indulásra készen kucorgott a sarokban.

Egyébként Márton az árendás fogadót szinte ajándékba kapta az özvegy grófnétól, mert hajdan megmentette a brigadérosa életét, mikor még sebészként szolgált a zászlaja alatt. A tiszt lábait ágyúgolyó zúzta, s ő ahelyett, hogy szabály szerint levágta volna mindkettőt – amiben szokás szerint belehal a páciens –, csak kimosta a sebeket, s befedte jó sok penészes kenyérral. Aztán az egésztest tiszta vászonnal betekerte, de a biztonság kedvéért még naponta tíz Üdvözlégy Máriát és öt Miatyánkot rendelt a parancsnokának. Aztán csak akkor nyúlt a sebekhez, mikor megmosta, s tiszta kötésre cserélte a régit. Egy hónapra rá, mikor

a tiszt újra lóra ült, Mártont irigyei bevádolták a püspöknél, hogy csak az ördög segítségével lehet ilyen ronda sebet meggyógyítani, hogy azt valaki is túlélje. Meg Márton sarlatán, mert ritkán nyúl csontfűrészhez, s akkor sem veszi figyelembe a bolygók állását; meg az is gyanús, hogy katolikus létére avval vigasztalja a lutheránus szenvedőt, hogy Erős várunk a mi Istenünk. A haldokló zsidó zsoldosra meg, mikor itatja, biztatóan rákacsint, hogy Adonai ehad!

Őeminenciája erre méregbe gurult, hogy az ördögre merik kenni az Úr gyógyító irgalmát, s kidobatta a seborvosok küldöttségét. Márton, mikor megtudta, mivel vádolják, bánatosan felsóhajtott – óh, Uram, de nagy a Te állatkerted! –, és visszatért Óbudára.

Mikor a nap öregesen lefelé ereszkedett az égbolton, a Víg Zarándok fogadóban túl voltak az árusok a bögre boron. Persze csak azok, akik jó korán túladtak a portékáikon, s csak a Vác felé tartó dereglyére vártak. Végre, Vujits kráncmajszter az ablaknál észrevette a hajót, amit sógora vontatói éppen a partig húztak.

– Lehet beszállni – ordította, mert innentől már az ő bandája húzza tovább a kötelet. Persze, mint jó gazda, ő csak a fedélzetről vezényli az embereit, akik a pályának feszülve araszoltak felfelé a parton.

Imre miután megsürgette a bort, nem sietett vissza. Minek, hisz utolsó napja ez Óbudán. Amúgy sem volt dolga a fogadóban, mióta Márton bácsi befogadta a délről menekült özvegyet s a lányát, a tüzes szemű Dorkát. Később kiderült, hogy milyen jól járt vele Márton gazda. Lágy, nyugtató hangjára még a legdühödtebb duhaj is békés marhává csendesült. Meg aztán kedvelték is a vendégek, ahogy vidáman térül-fordul az asztalok közt a kupákkal.

Fenn a pincénél Imre még megvárta, míg a két novícius felgurítja a hordót a szekerre, aztán ő is elindult a vásárba, hogy megnézzé végre a szőrös vadasszonyt. Ahogy keresztülhaladt a bódékkal, sátrakkal teli piacsoron, nem érdekelte a jó szagú törökméz, akárhogy is szuggerálta egy tenyéryi példány Ahmed asztaláról. A mézdarab körül – mint ahogy a bajadérok körbeheverik a pasát – egy falka szultánkenyér is illegette magát. De Imre inkább azt csodálta, hogy milyen picit tud lefűrészelni a török Bödön Misinek, a barátjának, aki éppen a garasát nyújtogatta a finomságért. Ő nem vett, mert a pénzt a csupaszőr asszonyra szánta. Az indián vadnót – úgy beszélük – Ronaldo mester fogta az amerikai őserdőben. Gazdag lett, mert a piacokon mutogatta a borzadályos teremtet, de végül feleségül vette, hogy ne molesztálják a látványosság alatt. Imre már régebben is kíváncsi volt rá, de Signore Ronaldo elzavarta, mert gyerekeknek tilos volt a belépés. Végre tavaly már pelyhedzett az álla, s így megnézhet-e volna a torzonborz asszonyt, de történhetett valami velük, mert nem jöttek.

Ma a barátokhoz menet vette észre, hogy újra ott állt Ronaldo sátra a piacon, Abu el Jajin, arab bölcs bódéja mellett. A keleti tudós kedvelt volt Mária Terézia udvarában, mióta egy saját kezűleg kitömött marabút és egy gyereknyi krokodilt ajándékozott a királyasszonynak. A vásároknak persze csak varázsolt.

Imre éppen beállt a sorba, mikor Misi is befutott. Persze, hogy ő is kíváncsi volt a híres szörnyűségre. Mivel nagyon lassan araszolt előre a tömeg, még visszaszaladt Ahmedhez, s hozott két tésztát. Szerinte baklavának hívják. Amilyen irgalmatlan édes volt, ugyanolyan drága is. De ez Misit nem érdekelte, mert özvegy anyjához már öt éve dőlt a pénz, mióta kenyérfüldőt húzatott a sütkemencéje fölé.

Annak a füldőnek akkor kezdődött a története, mikor Margit asszony eltemette a férjét. Hiába sütötte a néhai Bödön Bódog pékmester helyett a kenyeret, inséges idő köszönt az árva családra. Misi még gyerek volt, nem bírta a péklapátot, a gyereklánnyá érő Ilont pedig elszerződte kiscselédnek a Víg Zarándok fogadóba.

Imre már akkor a konyhában lebzsel a főzőasszonyok körül, mert minden vágya volt, hogy egyszer majd ő főzzön Zichy grófnő konyháján. De rövidesen inkább Ilonnak segített, hiszen esténként is együtt hancúroztak, mert a hálókamrájuk egymás mellett volt a tető alatt. Néha Ilon, ha nem fáradt bele a napi munkába, megengedte, hogy Imrus mellébújjon, s úgy hallgathatta a lány vágy szülte, tündérszép meséit. Gyakran még a hajnal is úgy találta őket.

Így múltak a hetek, hónapok, mikor egy este Imre éppen Ilon hátát simogatta, mikor váratlanul villámként döbbsent rá a bizonyosság, hogy vagy Bödön Ilon lesz a felesége, vagy meghal.

A lány meghatódott, és megígérte, hogyha utoléri, s egyidős lesz vele, akkor semmi akadály. Imrus nagyon boldog volt...

Akkortájt történt, hogy seregnyi szolgálval egy svájci utazó tért be a Víg Zarándokba. Márton rögvest ráismert Sepp Mücklire, a hajdani segédjére. Iszogattak a találkozás örömeire, s a szép és vadítóan szelíd Dorka nem győzte hordani a teli kupákat. Borozgatás közben a fogadós megtudta, hogy Sepp annak köszönheti a vagyonát, hogy Zürichben kenyérfüldőt gründolt. Mivel Márton mester keze alatt megtanulta, hogyha a penészes kenyér csodát tehet, akkor mégúgy a sült cipó melege. Ezért a tehetős vendégeknek kamrát építtetett a sütkemencére. Mikor lent már félbarnára sülték a veknik, felül kinyitotta a szelepet, s felengedte a testet-lelket üdítő sült kenyér illatgőzét.

Másnap Márton már hajnalban üzent Margit asszonyért. Mikor megjött, négyszemközt sokáig tanakodtak. Délben Ilont is beszólították, hogy pakoljon. Még le sem ment a nap, mikor az özvegy jól megrakott szekere kifordult a Víg Zarándok udvarából. Szenzáció volt, mikor pár hétre rá Margit asszony megnyitotta lányával a kenyérfüldőt.

Imre szíve majd megszakadt, mikor esténként kuckójában Ilon üres kamrája mellett magára húzta a takarót. Csak hónapok után enyhült benne a fájdalom. Tán azért is, mert Márton bácsi közölte vele, hogy ha itt befejezi az iskolát, Krakóba küldi az univerzitásra. Idővel Imre maga is rájött, hogy azon a bizonyos estén Ilon csak nyugtatni akarta az ígéretével, hisz az idő múlása mindenkire vonatkozik. Titokban még reménykedett, hogy talán rádöbben a lány, hogy számára csak Imre lehet az igazi társ.

Alig nyílt meg Margit asszony pékfürdője, a forgalom meglendült a fogadóban is, mert a testet-lelket serkentő izzadás után a fürdőzők átmentek a Víg Zarándokban enni, inni.

Később elterjedt, hogy Bödön Margit fürdője csodaszer a meddőség ellen is. Tény, hogy néhány látogatás után a hölgyek közül azok, akik eddig hiába vártak az anyaság áldására, egyre-másra szültek. Egyszer egy hajadon baronesse meglepődve vette észre, hogy a fürdő hatására hamarost szoptathat. Sokan már csodafürdőként emlegették Margit asszony intézetét. Ettől kezdve az özvegy már alig győzte számolni a hálából kapott tallérokat. Tavasszal úgy döntöttek Márton fogadóssal, hogy jobb, ha egy kézben van a két üzlet. Margit néni már készíthette az eljegyzést.

Imre, miután elvált Misitől a signora sátra mögött, csalódottan bandukolt hazafelé. Becsapottnak érezte magát, mert csak a szörnyasszony porhüvelyét látta. A szerencsétlen két éve belehalt a szülésbe. Állítólag Ronaldót annyira összetörte a fájdalom – na meg, hogy vége a bevételnek is –, hogy kegyeletből kitömette a feleségét a tudós Abu el Jajinnal. Azóta már preparálva mutogatja a vásáron a szörnyülködni vágyó népnek.

Imre búcsúként még sokáig csavargott az utcák közt, s üldögélt a Duna-parton. Otthon rögvest nyugodni készült, mert tudta, nehezen tud szabadulni az eljegyzési vacsoráról, de Dorka sajnálkozva útját állta, s beküldte az ebédlőbe. Gáspár bácsi megölelte, s intelmein kívül még két aranyat adott az útra.

– Köszönts a jövendő asszonyát a háznak – küldte az asztalfőhöz. Imre ölelésre tárt karral lépett az özvegyhez.

– Nono, te bohó, mosolygott Margit néne, Ilon a menyasszony.

Imre később sem tudta, hogy köszönt el az asztaltól, csak Dorka szeme lett párás, mert ismerte a hajdani kiskamasz estéit Ilonnal. Lentről már elcsöndesült a vígasság, de Imre a kamrájában még mindig csak a ferde tetőgerendát bámulta, mikor Dorka kopogott a kamrája ajtaján. Egy kupa borral jött jó éjszakát kívánni. Meg azt is megérezte Imrétől, hogy lehet lelket gyógyítva is tiszta szívvel búcsúzni. Hajnalban még aludt a Víg Zarándok fogadó, mikor a kereskedőkkel teli batár kifordult a kapun. Imre hátatelt szívvel, boldogan integetett Dorkának.

Biztos a lány jó szívét is jegyzik odafenn.